

Ára 10 fillér (3 lei)

MAGYAR LAPOK

T. Nemzeti Múzeum Könyvtára

Budapest

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

IX. évfolyam, 238 (2522) szám.

Csütörtök

Nagyvárad, 1940 november 7

Ujra Rooseveltet választották az Egyesült-Államok elnökének

Newyorkból jelentik (Reuter): A demokrata-párt elnökének közlése szerint Rooseveltet újra megválasztották. (MTI.)

Az Egyesült Államok régi és új elnökének a tengerészeti minisztériumból indult el karrierje. 1918-ban már ő ellenőrizte a francia partoknál szolgálatot teljesítő amerikai hadiflottát, a békekötés után pedig az ő műve volt az Egyesült Államok flottájának leszerelése. 1922-ben és 1928-ban demokratapárti elnökjelölt volt, de mindkét alkalommal megbukott és csupán New York állam kormányzójává választották. Ebben az időben katasztrofális betegség támadta meg: gyermekparalízis. Keze-lába megbénult és még ma is alig tudja mozgatni végtagjait. 1933 március negyedikén tolókoosin először vonult be a Fehér Háza, mint az USA elnöke. Ebben az időben már tombolt a prosperitá szörnyű visszahátása és így a legnehezebb körülmények között foglalta el magas állását.

Az új elnök a rendkívüli felhatalmazások segítségével erélyesen és gyökeresen keresztülvitte programját, amelynek megvalósítása nem jelentett kevesebbet, mint egy felülről irányított, mégis demokratikus forradalmat. Ez a forradalom egyúttal alkotmányos is volt, annak ellenére, hogy a legfőbb bíróság, a Supreme Court nyolc igen fontos törvényt semmisítette meg azzal az indoklással, hogy azok az alkotmányba ütköznek.

Semmiféle nehézség nem riasztotta vissza attól, hogy megvalósítsa céljait. Radikálisnak és egyenesvonalú politikájának köszönheti, hogy az 1936 novemberében megsemmisítő fölényrel győzte le ellenjelöltjeit és másodszor is az Egyesült Államok elnökévé választották. 1933-ban még súlyos aggályok merültek fel vele szemben, sokan féltették tőle Amerika demokráciáját. Ma már eloszlottak az aggályok: az Egyesült Államokban már senki sem kételkedik abban, hogy Roosevelttel számára minden diktatórikus felhatalmazás csak eszköz a demokrácia védelmére. Egyébként nyíltan szembeszállt a diktatúrákkal. Roosevelttel és ezzel egyszeriben befogta a száját azoknak, akik Európában az ő kormányzási módját, érvelését használták fel annak bizonyítására, hogy megbukott a demokrácia és a totalitás a jövő.

Harmadik megválasztása párhuzam az USA történelmében. A világ lélegzetröszkölve figyel, hogy milyen hatása lesz ennek a választásnak a világpolitikára.

Első jelentések a részletes eredményekről

A szenátusban bizonyos a demokraták többsége

New York. Newyorki időszámítás szerint reggel 5 óra 30 perckor a szavazatok állása: Roosevelttel 18.4 millió, Willkie 11.6 millió szavazatot. Willkie tíz államban aratott győzelmet, a többi 31-ben Roosevelttel győzött. Roosevelttel elnökválasztóinak száma 433, Willkieé 98.

Közép-európai idő szerint 11 óra 45 perckor érkezett jelentés szerint a kongresszus demokrata tagjainak száma az eddigi eredmények alapján 193, a köztársaságaké 89. A munkáspárt eddig 1 mandátumot szerzett. 152 mandátum sorsa eddig még nem ismeretes. A többség biztosításához 218 mandátumra van szükség.

A szenátusban a demokraták eddig 19, a köztársaságiak 5 helyet szereztek. A demokraták a megújításra nem szoruló szenátusi tagságokkal együtt 57, a köztársaságiak 20 szenátorsággal rendelkeznek. A független párt egy szenátorságot szerzett. A szenátusi többséghez 49 mandátum szükséges. (MTI.)

New Yorkból jelentik: (NTI.) A szenátusban az eddigi eredmények alapján máris bizonyos a demokrata párt többsége. 7 újonnan megválasztott szenátorral 51 demokratapárti tagja van a szenátusnak. A többséghez 49 szenátusi tagság szükséges. A köztársaságiaknak idáig 3 új szenátorral összesen 18 szenátusi tagságuk van. Kormányzónak eddig 8 demokratát és egy köztársaságit választottak. A demokraták egy kormányzót nyertek. 11 demokrata és 3 köztársasági kormányzóságot nem érintett a választás. A kongresszusba amerikai idő szerint hajnali 2 óra 15 perckor 115 demokrata, 37 köztársasági, 1 munkáspárti és 1 független képviselőt választottak. Még 214 mandátum sorsa ismeretlen. (MTI.)

A választás befejezése után megszűnt a szesztilalom

A Sing-Sing lakói is megünnepelték a választást

Berlinből jelentik: Roosevelttel harmadszori megválasztásának híre a reggeli órákban érkezett a német fővárosba, éppen ezért illetékes helyen még nem foglaltak állást az amerikai elnökválasztás eredményével kapcsolatban. Politikai körökben az utóbbi napok folyamán állandóan hangoztatták, hogy az amerikai elnökválasztás az Egyesült Államok belügye. Legfeljebb az új elnök külpolitikai magatartása vonhatja maga után a külföldi államok reakcióját.

Newyork. (Reuter.) A választás befejezése után mintegy este 9 órakor megszűnt a szesztilalom. A bárókban és éttermekben élénk élet kezdődött. A szórakozóhelyek és éttermek már napokkal előbb berendezkedtek a tömegüzemre, rendkívüli választási vacsorákat és választási revüket hirdettek. Nem feledkeztek meg még a Sing-Sing fegyház lakóiról sem és az ő zárójukat is meghosszabbították fél 11-ig, hogy meghallgathassák a hangszórókon közölt legújabb eredményeket. (MTI.)

Magyar Szociális Népmozgalom

(P. I.) A magyar politikai pártok és irányok kevés kivétellel megegyeznek a magyar jövő életfontosságú szociális és népi alakulásának a szükségességében. Bizonyítják azok a szociális javaslatok, amelyek előkészítése minden más nemzeti gondot háttérbeszorít. Bizonyítják a politikai pártok régebbi keletű és átdolgozott, kibővített, vagy újabb programjai. Szociális munkaprogramok ezek és nem politikai tervek. Mauapság már nem is lehet politikai programokkal államot vezetni. Magyarország a szociális és népi politika útjára lépett. Erről az útról már nem térhet le és nem léphet vissza.

A magyar ifjúság előbb érezte meg a jövő parancsát, mint a politikával tevékenyen foglalkozó vezető nemzedék. Fogékonyabb volt a szociális kérdések megértésére és hátsó gondolatok nélkül tudta egész életre szóló meggyőződésévé tenni a nemzet jövőjét és boldogulását jelentő szociális és népi gondolatot. Ezt több szemponttal kell érthetővé tennünk.

Sokan és sokat vádolták a ifjúságot azzal, hogy túlságosan magabizással kritizálja az apák nemzedékét. Azt is állították, hogy ezinte egész tevékenysége ebben merült ki. Igen, ez volt néha a látszat. A valóság pedig az, hogy egy letűnő világ feltűnően sok és szembeszökően szándékos hibáinak az áldozata lett, mégpedig öntudatos áldozata. Az ifjúság méltóságteljes magatartással viselte a múlt hibáinak következményeit, de nem hallgatta el jogos és mindenekelőtt igaz kritikáját különösen akkor, amikor ezek a hibák a jövőbe is át akartak terjeszkedni. Mivel pedig a múlt hibái és bűnei leginkább a népi, szociális magyarság tagadását jelentették, ez a kritika és multtal való szembe fordulás már önmagában is a szociális népi gondolat vállalását váltotta ki az irányt és meggyőződést kereső ifjúság lelkéből.

A másik szempont annyira elhalálozó, hogy a szociális népi gondolkodást egyenesen történelmi parancsként állítja az ifjúság elé. Új világ, új történelmi, közösségi életforma vajdúdik az élet százféle síkján dúló harcok és küzdelmek forratagában. Ebből a vajdúdsból a szervezesen egy és egész nép, az igazi nemzeti közösség, az evangélium szociális igazságainak alapján felépült társadalmi élet körvonalai mutatkoznak meg már most is. Ezt a jövőt sejtje meg az ifjúságban különös erővel és határozottsággal jelentkező életosztón. Bátran kimondhatjuk, hogy ifjú éveivel is a múlt elaggott, elfáradt fia az, akit nem ejtett meg ennek a jövőnek nagyszerűsége, az alkotás és a tiszta szent álmok varázsa. Ezért az ifjúság ma nagy felelősséget is jelent. A jövő vállalásának a felelősségét. És a felelősség jellemzi ma a szociális és népi gondolkodással telített ifjú nemzedéket.

A politikai pártok mindig nagy gondot fordítottak arra, hogy az ifjúságot szekerük elé fogják. Ma a taktikai fogások egész skálája sem elég ehhez, mert az ifjúság nem politizálni, hanem jövőt építeni akar. A pártok eszmei és gyakorlati fegyvertárból csak érdekli, ami egy-egy téglát, alapkövet jelenthet a jövő szociális épületében. Nem köti le magát üres jelszavakhoz és a böles fölényes mosolyával nézi az öregek politizálódását.

Ebből a komoly és bámulatosan egyező magatartásból nőttek ki az ifjúság szociális irá-

**Megjöttek
a híres pesti cigányok**

Kóczé Laci zenekara játszik a „Kispipában“

nyú mozgalmi és megmozdulásai. Ebből táplálkozott érdeklődése az elhagyatott falu, az elidegenedett munkás, a végzetesen megtagadott nép iránt. Ebből adódott az egymásratalálás lehetősége és most végre: örvendetes valósága. Ebből született meg a Magyar Szociális Népmozgalom.

Ha csak futólag is tekintünk bele a mozgalomban egyesült szervezetek életébe, ha geneziséket, eddigi pályájukat és célkitűzéseiket vizsgáljuk, meggyőződhetünk arról, hogy gyökerük a szociális és népi erők mélységeiből táplálkozik. A Magyar Dolgozók Országos Hivatásszervezete, a Széchenyi Magyar Kultúregyesület, a KALOT agrárféjségi mozgalom, az EMSzO világnézeti munkásmozgalom, a felvidéki Prohászka-körök és a Prohászka Ottokár Társaság, mind politikamentes talajból nőttek ki, tiszta népi és szociális eszmekörben mozogtak, akár munkás, akár agrár, akár értelmiségi síkon tevékenykedtek.

Európa új történelmének két vezető állama sem a politikára építette megújítását, hanem a szociális igazságok tüzeiben új valósággá, új egységgé kovácsolódott népre. Nálunk sem képzelhető el politikai síkon az igazi megújulás. A régi államgépezet ósdi tömlője nem bírja el az új élet borát. Ugy érezzük, hogy a Magyar Szociális Népmozgalom megalakulásával óriási lépés történt az új szociális és népi Magyarország felé. Ennek a lépésnek a fontosságát talán csak az ifjúság tudja még felmérni. Megérzi, hogy a jövő szálait tartja a kezében még akkor is, ha itt-ott lemosolyogják és ha a bankvilág kényelmes karszékeiben terpeszkedő politizáló nagyságok egyelőre még el is állják előle a boldogulás útját. Megérzi és tudja, hogy a Szociális Népmozgalom egységes nemzeti front, az ifjúság legyőzhetetlen frontja, amelynek a népi és szociális Magyarország felépítése adatott történelmi hivatásul.

A „Magyar Szociális Népmozgalom“ agrár, munkás és értelmiségi vonalon küzd az új Magyarországért

A magyar népi és szociális jövőnek a kialakulásában nagy jelentősége van annak az egyesülésnek, amely „Magyar Szociális Népmozgalom“ címen a Magyar Dolgozók Hivatásszervezete, a Széchenyi Magyar Kultúregyesület, a KALOT Agrárféjségi mozgalom, az EMSzO Világnézeti Munkásmozgalom, a Felvidéki Prohászka Körök és a Prohászka Ottokár Társaság között létrejött. Már számbelileg is milliós tömeget jelent ez az egyesülés. Nagy jelentősége és ereje azonban abban van, hogy ezek a mozgalmak a közös szociális és népi célkitűzésekben találkoztak. A közös nemzeti arcvonal felhívása rávilágít arra az útra, amelyen célját, a szociális és népi Magyarország kialakulását el akarja érni. Célkitűzése röviden a következő:

A Magyar Szociális Népmozgalom új rendet akar. Szociális igazságot, pozitív fajvédelmet, erős népi birodalmat a Kárpátmedencében, krisztusi alapokon.

Agrár mozgalom: Három millió magyar nincstelen megváltását földreform, földbirtokszövetkezet és telepítés által. Nemcsak a zsidó birtokon, hanem mindenütt a nemzet érdeke szerint, mert az új világban erős nemzet saját földjén s otthonában él.

Munkás vonalon: Becsületes munkáért becsületes munkabért, hogy édesanya ismét a csa-

A nagyváradai magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak alakuló közgyűlése

**A tisztviselők és alkalmazottak meg akarnak dolgozni a fizetésért, de —
fizetést akarnak a munkájukért!**

A Nemzeti Munkaközpont keretén belül megalakult a Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak megtartották alakuló gyűlésüket a Munkás Otthon Fűzes-utcai helyiségében.

Megjelentek a nagyváradai magyar magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak, úgyszólván teljes számban, akiket a magántisztviselők részéről Boronkay Pál, a kereskedelmi alkalmazottak részéről Arnóczy József üdvözölt. Boronkay Pál, az ideiglenesen megválasztott ve-

zetőség nevében ismertette, hogy bár a budapesti központ külön választja a magánalkalmazottak szervezetét tisztviselők és alkalmazottak csoportjára, azért a cél egységes volta miatt szükséges, hogy addig is, míg a központi szervezethez bekapcsolódnak, együttesen működjenek, különösképpen az alkalmazottak elhelyezése és a jogos sérelmek orvoslása céljából. E szervezet keretén belül senkinek kívánja a más kenyerét, senkinek politikát, ellenben a magyar magántisztviselők és alkalmazottak dolgozni akarnak, megakarnak dolgozni a fizetésért és fizetést akarnak a munkájukért.

Arnóczy József visszaemlékezik a huszéves elnyomatásra és szomorúan tapasztalja, hogy még mindig nagyon sok kereskedelmi alkalmazott van kenyér nélkül, annak dacára, hogy a kereskedelem igen sok ágazatában ugyszólván

nincsenek is képviselve a magyar alkalmazottak. Örömmel emlékezik meg a felszabadulás pillanataira, mely különösképpen felszabadulást hozott a magánalkalmazottaknak. Felszólítja a munkanélkülieket a jelentkezésre és ugyanakkor felkéri a megjelenteket, hogy válasszák meg a tisztikart, illetve a vezetőséget a központi szervezet alapszabályai szerint.

A választás megtörténik. Ezek szerint általános elnök: Arnóczy József, a magántisztviselők részéről alelnök: Boronkay Pál, a kereskedelmi alkalmazottak részéről alelnök Molnár Imre, titkár Piastek András, jegyző Peskó Margit, pénztárnok Mátray Árpád, ellenőr a tisztviselők részéről Ertsey Lajos, ellenőr az alkalmazottak részéről Körössi Imre, fegyelmi bizottsági elnök Fülöp László.

Választmányi tagok, a tisztviselők részéről: özv. Krebszt Gyuláné, Sándor Eta, Grünfeld Antal, Tucek Ferenc és Tóth László. Az alkalmazottak részéről: Kőteles József, Nagy József, Chaura Rudolf, Jakab László, Kovács Lajos és Voinár Kálmán.

Ezután következett a vezetőség bemutatkozása, majd a gyűlés jegyzőkönyvileg kérte, hogy a Munkás Otthon Fűzes-utcai épületét, mely egyformán hajlékot ad a magyar munkásnak és tisztviselőnek, alkalmazottaknak egyaránt és még mindig a régi román szakszervezet nevében van, irják át az egyedüli jogos szervezetnek a Nemzeti Munkaközpontnak a tulajdonába.

A gyűlés a Himnusz elnökölésével ért véget, mely után a tagok tömegesen jelentkeztek a beiratkozásra.

Egyidejűleg a fenti magánalkalmazottak szervezete felszólítja a város összes magyar magántisztviselőit és kereskedelmi alkalmazottait, hogy mindazok, akik ezideig nem iratkoztak be, minden kedden és csütörtökön este 6 és 7 óra között jelentkezhetnek a szervezett helyiségében, a Fűzes-utcai Munkás Otthonban.

Ugyancsak ezután kéri a vasárnap megválasztott vezetőséget, hogy fontos megbeszélés végett csütörtök, azaz 7-én este fél hét órakor a szervezet Fűzes-utcai Munkás Otthon helyiségében, okvetlen megjelenni sziveskedjenek.

Galakult a Romániai Magyar Népközösség új vezetősége

Nagyenydről jelentik: A romániai magyarság vezető személyiségeinek jelenlétében tegnap egyhangulag megválasztották a Magyar Népközösség vezetőit.

A Romániai Magyar Népközösség elnöke dr. Gyárfás Elemér, alelnökök: dr. Szász Pál, dr. Jakabffy Elemér és gr. Bethlen Bálint.

Az elnöki tanács tagjai: gr. Haller István, Purgly László és gr. Teleki Adám a központi, Szabó Béni a brassói, Jakabffy Elemér a bán-sági csoport, Péter János a munkásság részéről. A Népközösség központja Nagyenyed, központi igazgatója dr. Müller Jenő, jogtanácsos dr. Meskó Miklós.

Önnek fontos érdeke, hogy **Cipő**-szükséglete **minőség** árú legyen!!

Meggyőződik, ha szükségletét mérték után **MUHARY** cipőüzemében
Kossuth Lajos-u. 9 sz. a. rendel meg, mert vállalatom 30 éves multija biztosítja
Szolid árak. Jó kiszolgálás.

Németország cselekvő részt vállal a közelkeleti akciókban

Anglia belépése siettet a kifejlődést

Berlinből jelenti a *Pest*:

Még bizonyos mozzanatok arra mutatnak, hogy a helyzet nem tarthat soká és Nagy-Britanniának Görögország oldalán való belépése sietteteti a kifejlődést. Most már ugyanis a görög háború új harcot jelent az Anglia elleni küzdelemben.

A politikai megfigyelők körében hallani olyan véleményeket, hogy Németország szintén cselekvő részt vállal ebből az Anglia elleni küzdelemből és a sikeres döntés meggyorsítása végett német csapatokat küld. Mértékadó helyen nem sikerült ezideig megerősítést nyerni a feltevésekre, sőt talán épp az ellentétje jut kifejezésre abban az ismételt állításban, hogy Németország most is a balkáni viszály további kiterjesztése ellen van. Legalább is így kell értelmezni az illetékes tényezők magatartását Bulgáriára vonatkozóan. Érezhető különbséget tesznek ugyanis a bolgár kormány és a bolgár sajtó között, amikor a bolgár lapokban újra felszendülő revíziós igényekkel kapcsolatban német helyen leszögezik, hogy hivatalosan semmit sem tudnak ezekről a bolgár követelésekről.

Súlyos gondokról beszélt Churchill az alsóházban.

Londonból jelenti: (Reuter.) Churchill az alsóházban a háborús helyzetről tartott beszámolójában megemlékezett a Görögországnak adandó angol segítségről. Közölte, hogy Görögország felhívást intézett Angliához. A közös szavatosság, amelyet annakidején Franciaországnak és Nagy-Britanniának tett, sajnos most nem valószínű, mert a vichy-i kormány e pillanatban együttműködik az új Európa elrendezésére irányuló német tervek megvalósításában. Az angol kormány tehát ebben a kérdésben egyedül maradt.

Churchill felelt azokat a súlyos gondokat, amelyek úgy az anyaországban, mint a Közép-Keleten felmerültek. Hangoztatta, hogy e pillanatban csak egyet lehet tenni: elkövetni minden telhetőt. Bejelentette, hogy Kréta szigetén már tengerészeti és légi támaszpontokat létesítettek. Fokozni fogják az olasz városok és támaszpontok bombázását. Egyéb erők is úthoz vannak azzal a céllal, hogy támogassák a görögöket. A szigetország elleni partraszállás veszélye elleni elővigyázatossági intézkedésekben nem szabad lankadásnak bekövetkeznie — mondta Churchill. (MTI.)

Olaszország számára csak a hadműveletek fontosak.

Rómából jelenti: (MTI.) Mértékadó olasz körökben azzal a hírről kapcsolatban, amely szerint az olasz-görög viszályban Németország hajlandó volna a közvetítő szerepét vállalni, kijelentették, hogy Olaszország szempontjából immár csak a hadműveletek fontosak, mióta Görögország elutasította az olasz ultimátumot. A helyzetben csak akkor következhetik be változások, ha görög részről megszüntetik az ellenállást az olasz előrenyomulással szemben.

Janina lángokban áll — az olaszok előnyomulnak.

Zürichből jelenti, hogy a janinai szakaszon hétfő reggel óta szakadatlanul folyik a heves harc. Az olasz csapatok, amelyeket könnyű harci kocsik és tüzérség támogat, előretörték Janina felé két szakaszon, ahol a görögök a technikailag is fölényben lévő ellenséggel szemben kénytelenek voltak visszavonulni. Janina város lángokban áll. A florinai szakaszon gerillaharc folyik. A légi tevékenység rendkívül

élénk. Tegnap délután az olaszok ismét légitámadást intéztek Szaloniki ellen. Athénben serényen készítik az óvóhelyeket.

Szaloniki polgársága elhagyta a várost.

Belgrad. A *Vreme* tudósítója a görög-jugoszláv határon beszélgetett egy Szalonikiból érkezett román utassal, aki kijelentette, hogy Szaloniki polgársága elhagyta a várost és a légitámadások elől a környező falvakba menekül. Éjszaka megszűnik minden forgalom, de napközben is alig mutatkozik valaki az utcákon. A lakosság csak akkor mozdul ki a házból, ha

A német bombák házakat és ipartelepeket pusztítottak el Angliában

Szerda éjszaka érte el csúcspontját a német támadás

London. (Reuter.) A légügyi és belbiztonsági minisztérium szerdán reggel jelenti: Az ellenség az elmúlt éjszakai támadásai már a sötétség beálltával kezdődtek és kiterjedtek Skócia keleti részére, valamint Midlandra és Londonra. A támadások hajnalig tartottak. Az eddigi jelentések szerint emberéletben nem esett nagyobb kár, az anyagi veszteség azonban jelentősebb Skóciában és Midlandban, ahol nagyerejű robbanó- és gyújtóbombák házakat és ipartelepeket pusztítottak el. A londonkörnyéki grófságokban a bombák szintén hatásosak voltak. Anglia egyéb egymástól távol eső helyeire is hullott bomba. (MTI.)

Londonból jelenti a NST.: A London elleni német támadások szerdára virradó éjszaka érték el csúcspontjukat. A léghárító ütegek erős működése ellenére több helyen dobtak le bombákat a német repülők.

Közös vezetés alá helyezték az atlantioceáni német-olasz tengeralattjáróflottát

Rómából jelenti: Talán nem véletlen, hogy Virginio Gayda éppen ma, az amerikai elnökválasztás napján jelenti be a német és az olasz tengeralattjáróflotta totális együttműködését.

Gayda vezérékikében mindenekelőtt rámutat arra, hogy mindezt csak kevés adat került nyilvánosságra a német és az olasz tengeralattjáró flotta együttműködéséről, amely különösen az Atlanti óceánon mutatkozik rendkívül erősnek. Természetes, hogy Németország és Olaszország tengeri haderejét ezen a végtelen harctéren közös irányítás alá kellett rendelni. A német és az olasz tengeralattjáró flotta együttesen ugyanis nemcsak az angol hadiflotta ellen léphet fel hathatósan, de ellenőrizheti az Amerikából Angliába vezető utakat is.

Ennek az ellenőrzésnek a jelen pillanatban különösen Délamerikával kapcsolatban van nagy fontossága. Anglia ugyanis óriási mennyiségű gabonát vásárolt a délamerikai piacokon s ha az angol anyaország most nem kapja meg ezt a gabonát, úgy Nagybritannia a legszörnyűbb télnak mehet elébe. A nyersanyagszállítás megállításának terén tehát rendkívül nagy feladat vár a német és az olasz tengeralattjáró flottára.

Az Atlanti óceánon tartózkodó olasz tengeralattjáró flotta több heti előkészület és tanulmány után most már készen áll a legnagyobb feladatokra is.

élelmiszert vásárol. Az üzletek és bankok még nyitva vannak. (MTI.)

A *Politika* londoni jelentése szerint az angol csapatok partraszállási hírével kapcsolatban kijelentik, hogy az angol vezérkar a görög frontot a közelkeleti arcvonal egy részének tekinti.

Berlinben cáfolják, hogy olasz gépek sérítették volna meg Jugoszlávia semlegességét.

Belgrad. (Bud. Tud.) A *Vreme* berlini tudósítója szerint illetékes berlini körökben kijelentették, hogy a tegnapi támadásokat nem olasz gépek hajtották végre jugoszláv területen. De még ha tévedésből olasz gépek is lettek volna, akkor sem lehetne ezt a jugoszláv semlegesség megsértésének nevezni. Semmi sem indokolná azt, hogy olasz részről megsértsék Jugoszlávia semlegességét. Tiesmi csak Angliának állhat érdekében. Mértékadó német körökben hangsúlyozzák, hogy semmiféle nyugtaanságra nincs ok ezzel kapcsolatban.

Stockholmból jelenti (Német Távirati Iroda): Angliából érkező hírek szerint a keddi négy légi riadó után London lakosságának ismét egész éjjel tartó légi riadót kellett elviselnie (MTI.)

Angol repülők újra megsértették Svájc semlegességét.

Bern. (Német Távirati Iroda.) A svájci felségterületnek angol repülőgépekkel történt újabb megsértésével kapcsolatban a svájci vezérkar közli, hogy 6-ára virradó éjjel idegen repülők többször megsértették a svájci felségterületet. A repülőgépek a Jura-határ felett délkeleti irányban repültek. Több léghárító tüzelni kezdett. Tüzelésük egy repülőköteléket szétkergetett. Egyik repülőgépet visszavonult, mielőtt az Alpokon túl jutott volna.

Kétségtelen, hogy a közös vezetés alatt Németország és Olaszország tengeralattjáró flottája félelmetes erőt képvisel az Anglia elleni blokádban.

Tanger előtt tüntet az angol hajóhad.

Róma. Az olasz lapok tangeri jelentése szerint az angol hajóhad kedden este újabb tüntető felvonulást rendezett a tangeri kikötő előtt. A spanyol légi haderő egységei ismét megjelentek és az angol hadihajók fölött köröztek. Az angol hajók eltávoztak a tangeri vizekről. Jelen pillanatban az angol hadihajók a nyílt tengeren tartózkodnak Tanger közelében. Tangerben biztosra veszik, hogy a hajóhad még újabb tüntetéseket rendez Tanger előtt. Rómában ismételten hangoztatják, hogy Németország és Olaszország örömmel üdvözi Spanyolország lépését.

„Visszatértünk!”

Leitner Ferencz vette át ismét a **Kékmacska étterem**

vezetését. — A nagyváradi és vidéki magyar uritársaság legjobb találkozóhelye, kitűnő magyar konyha és magyar italok. Estenként HAMZA JANCSI pompás zenekara játszik

Belvárosi Filmszínházban

A legszebb magyar film premierje

ÉVFORDULO

Főszerepben: Páger Antal, Rádai Imre, Rajnai Gábor és Komár Julia
Legutóbb világhíradó a legújabb nemzetközi eseményekkel

Petain tábornok jegyzéke hűvösen visszautasította a francia ügyekbe való beavatkozást

Washingtonból jelentik: (NTL.) Hull külügyminiszter nyilatkozatával kapcsolatban, amely szerint az Egyesült Államok nem tervez intézkedést Martinique szigete ellen, washingtoni jól értesült körökben úgy tudják, hogy Pétain Washingtonban átnyújtott jegyzéke hűvös és méltóságteljes hangon visszautasít minden beavatkozást a francia ügyekbe, ugyanakkor azonban ismét leszögezi, hogy Franciaország

nem visel háborút Anglia ellen és nem adja át hajóhadát Németországnak, azonkívül a francia gyarmatok és támaszpontok kérdésében sem történt semmiféle megegyezés Hitler és a francia államfő között. Pétain jegyzéke ezenkívül félreismerhetetlen szavakkal kifejezésre juttatja Franciaország elkeseredését Anglia magatartására, különösen az oráni és dakari eljárás, valamint a kiéheztető tengeri zárlat miatt. (MTI.)

Rendeletileg állapították meg a tűzifa legmagasabb árát

A m. kir. Nagyvárad Városi Katonai Parancsnoksága 5125-1940 szám alatt a tűzifa legmagasabb árának megállapításáról a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. Honvéd Fővezérkar főnökének 2956-Vkf. Kat. Közig.-1940. számú rendelete alapján

	I. oszt. hasáb	II. oszt. hasáb	III. oszt. hasáb	I. oszt. dorong	II. oszt. és vékony dorong
Bükk-, gyertyán-, cser és hántolt tölgy	295	280	265	280	255
Tölgy-, kóris	275	260	245	260	235
Akác	285	270	255	270	245
Vadkörte, vadalma, vadcsereznye, juhar és éger	265	250	235	250	225
Nyír, nyár, hárs és fűzfa	240	230	210	220	200

Nagyvárad városán kívül a vármegye többi helyiségeiben a faárakat úgy kell kiszámítani, hogy a fenti árakból le kell vonni az illető helyiségtől Nagyváradig fizetendő vasuti fuvarköltséget és a 6.00 pengő 10 tonnánkénti kövezetvámot.

Házhozszállításért 10 tonnánként 25 pengő szabad felszámítani.

Nagykereskedői árak: Aprítatlan tűzifának

nem fűrészelt és nem aprított tűzifánál (nem vagontételben):
aprított tűzifánál

Házhozszállításért és lakásba vagy pincébe lerakásért 100 kg-ként 25 fillért szabad felszámítani.

Tájékoztatóként megállapítom, hogy 1 ürm.³ tűzifa egyenlő 500 kilogramm, vagyis 20 ürm.³ egyenlő 10.000 kgr-mal.

Az a telepes kereskedő, aki a helyi piacon közvetlen fogyasztó (pék, ipari üzemek) vagontételben ad el aprítatlan tűzifát, a fenti kimutatásban telepen történt eladás esetére feltüntetett összeg helyett q-ként legfeljebb 30 fillért számíthat hozzá a legmagasabb leadóállomási árhoz. Közintézmények (Katonai alakulatok, MÁV, közhivatalok) tűzifabeszerzéseinél, amennyiben a vételi mennyisége egy tételben 50 vagont meghalad, vagontételként legfeljebb 15 pengő számítható fel.

A jelen rendeletben megállapított árak készpénzfizetés esetére érvényesek. Hitelben történő eladás esetén kamat, költség és kockázat címén havonként legfeljebb az előbbieken meghatározott árak 1 százalékát szabad felszámítani. 14 napon belül történő fizetés esetén az ügylet készpénzeladásnak számít.

Jelen rendeletet a kihirdetés napján lép hatályba. A rendelet megjelenése előtt kötött jogügyletek érvényben maradnak, de a rendelet megjelenésének napjától az ott megjelölt árakon kell azokat lebonyolítani.

Kötelezem a fakeskedőket, hogy az eladott ürméteket úgy rakják ki a vevőnek, hogy azoknak minden irányban meg legyen a kívánt mérete (100x100x100) és azokban a legtöbb darab legyen berakva. Megtiltom, hogy a jobb minőségűnek eladott faanyagba gyengébb, olcsóbb minőségűt bekeverjenek és hogy az aprított tűzifát megöntözzék. Aki ezek ellen vét, azt a legtelje-

Nagyvárad város területén a tűzifa legmagasabb árát a következőképpen állapítom meg:

Termelői árak ab Nagyvárad leadóállomás:

10.000 kgr. ára pengőben az alább felsorolt választék szerint:

	I. oszt. hasáb	II. oszt. hasáb	III. oszt. hasáb	I. oszt. dorong	II. oszt. és vékony dorong
Bükk-, gyertyán-, cser és hántolt tölgy	295	280	265	280	255
Tölgy-, kóris	275	260	245	260	235
Akác	285	270	255	270	245
Vadkörte, vadalma, vadcsereznye, juhar és éger	265	250	235	250	225
Nyír, nyár, hárs és fűzfa	240	230	210	220	200

vagontételekben történő továbbadása esetén a termelői árakhoz 15 pengő szabad 10 tonnánként felszámítani annak a fakeskedőnek, aki iparigazolvánnyal rendelkezik és a tűzifát nem maga termelte.

Kiskereskedői árak: A tűzifakereskedő telepéről eladott tűzifáért a termelői árhoz legfeljebb a következő bruttó hasznot számíthatja fel:

Városokban	Községekben
100 kgr-onként fillérekben	
75	70
130	120

sebb szigorúsággal fogom büntetni és iparigazolványát megvonatom.

Utastom a csendőrséget, rendőrséget, valamint a m. kir. (fogadalmat tett) erdőtisztákat és erdőőröket, hogy a fakeskedőket a fentiek tekintetében különösen a súlyra vásárolt szállítmányok súlyát ellenőrzik és ha a legesekélyebb visszaélést tapasztalják, azt azonnal jelentik.

Kötelezem végül a tűzifakereskedőket, hogy a rendelet szerinti eladási árakat üzletükben, irodáikban feltűnő helyen és módon függesszék ki. Nagyvárad, 1940. november 4.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Felszámolás alatt a „Birujnta” Fogyasztási Szövetkezet

A m. kir. Nagyvárad Városi Katonai Parancsnoksága 5051-1940. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A „Kitartás” (Birujnta) Fogyasztási Szövetkezet (Nagyvárad, Rákóczi-ut 11. sz.) felszámolás alatt áll. Ennélfogva felhívom mindazokat, akiknek a nevezett szövetkezettel szemben bármennyű követelése van, hogy azt megfelelő bizonyítékokkal együtt írásban 8 napon belül a nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatóságnál (Rákóczi-ut 29. sz.) jelentésük be. A határidő eltelte után beérkező bejelentések figyelembe nem vétetnek.

Nagyvárad, 1940. november 4.

Vitéz Rajnay Károly, s. k.
tábornok, városi katonai parancsnok.

Sikerrel járnak a nyárádrmenti földgázfúrások

Marosvásárhely (MTI): Nyárádrmetre és Jobbágyfalva között két héttel ezelőtt földgáz után kísérleti fúrásokat kezdtek, amelyek kielégítőeknek bizonyultak, hogy megrendelték a végleges fúráshoz szükséges gépeket. A földtani szakértők szerint a fúrások nagy eredménnyel bíznak.

A bukaresti lengyel követ Istanbulba érkezett

A belgrádi Vreme jelenti Konstantinápolyból, hogy kedden egy román személyszállító-gőzösszel odaérkezett gróf *Ratinszky* bukaresti lengyel követ és a bukaresti követség személyzete. A követség végleg elhagyta Románia területét. A hajón ezenkívül három angol, valamint 300 lengyel és zsidó érkezett. Az utasok elbeszélései szerint a román vármhatóságok rendkívül szigorú vizsgálatot tartottak. A zsidó utasoknál csak a legszükségesebb ruházatot hagyták meg. Kijelentették, hogy a nagymennyiségű ruházat devizaértékét jelent, amit kivinni tilos, a meghatározott mennyiségen felül. Mintegy 10.000 lengyel maradt még Romániában nyomoruságos helyzetben.

A román biztosítóintézetek magyarországi képviselői

Budapestről jelentik: (MTI) A hivatalos lap mai száma közli: A pénzügyminiszter közzétette a Magyar Szent Koronához visszacsatolt keletmagyarországi és erdélyi részeken működő következő román biztosítóintézetek által bejelentett képviselők tudomásulvételét:

Agricola Fonciera Általános Biztosító Rt., Bukarest; dr Daróczy Ferenc ügyvéd Kolozsvár, Britannia Angol-Román Biztosító Rt. Bukarest; Hornyák Béla Marosvásárhely, Caledonia Román Általános Biztosító Rt. Bukarest, gróf Szapáry Béla Kolozsvár, Dacia Romana Általános Biztosító Társaság Bukarest, Lakatos Albert Kolozsvár, General Roman Általános Biztosító Társaság Bukarest; gróf Szapáry Béla Kolozsvár, Transsylvania Általános Biztosító Rt. Nagyszében; Höhr Reinhold Beszterce, Adria Biztosító Társaság, Bukaresti igazgatósága; Kanyuk János Kolozsvár, Berlini Viktoria Általános Biztosító Rt. Bukaresti igazgatósága; Krotky Henrik Kolozsvár, Sun Angol Biztosító Intézet Bukaresti Vezérképviselősege; Ferenc Károly Kolozsvár, Viktoria Tűzbiztosító Rt. Bukaresti igazgatósága; Krotky Henrik Kolozsvár. Hat további vállalat gondnokává Sándor Béla kolozsvári lakost rendelte ki a pénzügyminiszter.

Pályázat

A kézdiszentléleki (Háromszék vm.) római katolikus Egyháztanács a kántortanítói állásra pályázatot hirdet.

Javadalom: 1. Lakás a szükséges melléképületekkel és kerttel együtt. 2. 8 hold kano-nika. 3. 200 kal. ősz és 200 kal. tavasz. 4. 215 pengő ospora. 5. 7 öl bükk tűzifa ellenértéke pénzben. 6. Stóla. Segédkantori állás megszervezése esetén az 1/3 javadalom a segédkantoré.

Segédkantori állás megszervezése esetén az egyharmad javadalom a segédkantoré.

Kötelességei: Kántortanítói kötelességek végzése szabályai szerint. Dalárda és egyesületek vezetése a plébános utasítása szerint. Pályázatok november 16-ig a plébániahivatalhoz benyújtandók. November 17-én d. e. a pályázók saját költségükön, kántorpróbán megjelenni tartoznak.

A PANNONIAKávéház
és Étteremben**Emőd Zsófia**A budapesti Rádióból ismert
Hegedűművész. Zenekari
kísérettel hangversenyez.Kittünö konyha. — Polgári árak.
Menü rendszer!**Nedelkő János** vendéglős mester

Vitéz Lukács Béla a MÉP új országos elnöke

Az elnökválasztó értekezleten Teleki Pál miniszter- elnök a kormánypárt célkitűzéseiről beszélt

Budapestről jelentik: (MTI.) A Magyar Élet Pártja értekezletén Kólcsey István alelnök bejelentette, hogy Vay László báró lemondott a párt elnökségéről. Jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak a lemondott elnöknek, majd Teleki Pál gróf miniszterelnök bejelentette, hogy mivel miniszterelnöki hivatali elfoglaltsága nagyon igénybe veszi és nem teszi számára lehetővé, hogy annyi időt töltsön a pártban, mint szeretné, ezért felkérte Bárczay Ferencet a pártvezérhelyettesi tisztségre. Azután indítványozta a pártnak, hogy országos elnökül vitéz Lukács Béla földművelésügyi államtitkárt válasszák meg. A pártértekezlet egyhangú lelkesedéssel fogadta el az indítványt és melegen ünnepelték Lukács Bélát. Lukács Béla köszönetet mondott a megnyilvánult bizalomért, majd Teleki Pál gróf miniszterelnök szólalt fel.

Többek között kijelentette, hogy a Magyar Élet Pártja nem öncél. A mi pártunk — mondta — a konstruktív, keresztény és nemzeti gondolatnak Szeged óta változatlan és töretlen folytonosságában való zászlóvivője nem a pártnak, nem magunknak, hanem az országnak érdekében.

A másik gondolat a beilleszkedés abba a közösségbe, amelyben élünk, az európai életközösségbe. A keresztény és nemzeti alapra helyezkedtünk és sem egyikből, sem másikkól engedni nem fogunk soha. Ez a párt töretlen bástyája a magyar fejlődés gondolatának. Ennek jegyében védjük meg az országot a keresztény nemzeti gondolatnak ártalmas minden egyéb gondolattól. Ezt a szolgálatot azért kell kettőzött erővel teljesítenünk, mert a nemzet sok tagja eltévelyedik ebben a bonyolult, izgalmas, részben szenvedésekből és nélkülözésekből álló világban. Igaz, hogy ezt néha nem maguk a nélkülözések teszik, sokszor talán az hogy nem nélkülözünk eleget, nem annyit, amennyit más államok nélkülöznek és ezért kell kézen fogva keresztül vezetni őket a mai nehéz időkön, amikor könnyű eltévelyedni, sőt könnyű el is kótyagosodni.

A bátorság nemcsak a golyó elé kiállást jelenti a háborúban, de kitartást a nemzeti eszme mellett. A bátorságvállalás nem önbiztosítás jobbra és balra. Ez a magyar ember számára inkompatibilis. Egyenes úton haladunk tovább, nem kilengve és végezzük a nemzetnek állhatatos komoly szolgálatát. A nemzet nem arra való, hogy annak színjátékot játszunk, hanem őt, ha ígérünk becsületes ígéretekkel és teljesíthetőkkel, tanítva, megmondva azt, hogy mi lehet, megmondva azt, hogy milyen nehézségek előtt állunk, nem palástolva ezeket, józanul okosan vezessük. A mi propagandánk soha sem lesz pártpropaganda. A mi propagandánk a nemzet felvilágosítása a saját maga javára, köteles felvilágosítás a nemzettel szemben.

Szervezkedésünk eddigi hiányosságának oka

az anyagi ok volt. Nem keresztény pénz egy fillér sem jött be ide és ezt továbbra is be kívánjuk tartani. Ez nemcsak hatalmas erő, de olyan belső megnyugvás is, amely nélkül keresztény nemzeti propagandát folytatni nem lehet.

A parlamenti rendszer olyan mértékig el-

Emlékoszlop-avatás a Vilmos- huszárok laktanyájában

„Nagy munka vár reánk, amelyből azonban nemcsak a honvédségnek, hanem a polgári társadalomnak is ki kell vennie a részét“

Nagyszabású Hubertus-vadászlovaglást rendezett Nagy- várad helyőrségének huszár és tüzér tisztikara

A Vilmos huszárlaktanya udvarán ma délután felemelő ünnepség keretében avatták fel és adták át Nagyvárad város közönségének azt az emlékoszlopot, amelyet a Nagyváradon állomásozó 18-ik önálló huszárezred a saját kezdeményezéséből és eszközeivel emelt.

Az emlékmű egy szobortalapzatszerű építmény, amelyet a 18-ik huszárezred a határerődítmények köveiből emelt. A talapzatra erősített árbocon nemzeti színű zászló leng, a talapzat homlokzatára pedig a huszárság jelvénye, a keresztbe tett kardot és karabélyt s a föléljük helyezett rohamisasakat erősítették.

Az ünnepségen nagy számban jelent meg a meghívott közönség, s az emlékmű előtt, a laktanya udvarán teljes hadi felszereléssel sorakozott fel a huszárszázad és a helybeli tüzérség.

Az első ünnepi szónok Schriffert Béla püspökhelynök volt, aki a katolikus egyház és a város katolikus társadalmának nevében méltatta az emlékmű felállításának a jelentőségét s a honvédség hősi szellemét, nagyszerű fegyelmességét és felkészültségét, ami felszabadulásunkat lehetővé tette. Utána a református egyház és társadalom nevében Varga Gedeon nyugalmazott esperes köszöntötte az emlékművet, amely emlékeztet arra, hogy Nagyvárad több ízben is volt hosszabb-rövidebb ideig idegen uralom alatt, s amely hirdetőn a magyar hadsereg bevonulásának emlékét, biztató ígért a jövőre nézve. A hadsereg nevében Bittó Dezső tábornok beszélt.

— E jelképes mű létesítésével felemelő cselekedetet végeztek azok, akik ezt felállították. Emlékeztetnek a honvédség teljesítményeire, de egyúttal arra is, hogy a magyar hadsereg munkája még nincs befejezve. Ez az emlékeztetés pedig annál erőteljesebb, mert a most felavatott emlékmű a határ közelében áll. Nagy munka vár reánk, amelyből azonban nemcsak a honvédségnek, hanem a polgári társadalomnak is ki kell vennie a részét. Isten áldását kérem erre a munkára.

Végül a veterán Vilmos huszárok nevében vitéz Nadányi János tartalékos százados, Bihar-megye jelenlegi alispánja mondott beszédet, aki párhuzamot vont az egykori Vilmos huszárok és a mai honvédhuszárok között, akiknek emelkedett magyar lovas szelleme teljesen azonos. A bevonulás emlékére felállított emlékoszlop felavatása és átadása után lovas-meeting

fajult, hogy nélkülözhetetlenné és sürgőssé vált egy országgyűlési parlamenti reform, mint része az alkotmányreformnak. Egy alkotmányreform nem jelent mást, mint alkotmányunknak a korhoz való alkalmazását. Mi nem olyat akarunk csinálni, ami pártunk örökkévalóságát szolgálja, hanem olyat, amely a nemzeti élet örökkévalóságát biztosítja. Nem hiszem, hogy ma szükség legyen új programadásra. Annak idején a költségvetési tárgyalás lezárása előtt majd munkaprogramot adunk arról, hogy milyen sorrendben vesszük elő az egyes törvényjavaslatokat.

A beszédet lelkes éljenzéssel fogadták az értekezlet résztvevői, azután kiegészítették a pártvezetőséget. Az értekezlet után pártvacsera volt.

volt a Vilmos-huszárlaktanyában. A Csonka-magyarországhoz 1940 szeptember hó 6-án visszacsatolt Nagyvárad helyőrségének huszár- és tüzér-tisztikara rendezett Hubertus-vadászlovaglást. Déli 12 órakor a kifutónál nagyszámú előkelő közönség jelent meg és melegen ünnepelte a lovasokat, akik itt újból útnak indították a magyar lovas-sport fellendítését. A vadászlovaglás lefolyásáról és eredményéről legközelebb részletesen beszámolunk.

Elítélik és megbüntetik a zsidótörvény kijátszóit

Budapestről jelentik: A zsidótörvény kijátszása miatti ítéletek:

A XIV. kerületi rendőrkapitányság büntetőbirója az értelmiségi kormánybiztosság feljelenítésére tárgyalta a Hochsilger Testvérek vegyészeti gyár vezetőjének Horvát Pálnak és Horvát Györgynek kihágási ügyét. A zsidótörvény megszegése miatt vonták őket felelősségre, mert a gyár zsidó alkalmazottainak fizetését nem csökkentették a törvény értelmében. A rendőrbíró a két Horvátot egyenként ezer—ezer pengőre vagy 10—10 napi elzárásra ítélte.

Weisz Márton városligeti mutatványos ellen eljárás indult a zsidótörvény kijátszása miatt, mert ligeti üzemében zsidó kikáltókat alkalmazott. A rendőrbíró 300 pengőre vagy 10 napi elzárásra ítélte.

A Márkus-féle celluloid iparüzem Erzsébet királyné-uti telepének tulajdonosát, Márkus Dénest a rendőrbíró 100 pengő pénzbírsággal vagy 10 napi elzárással sújtotta, mert a zsidó törvény végrehajtásáról készített kimutatást elkészítve adta be.

A Szerderti parafaárugyár tulajdonosát Szerdahelyi igazgatót 1500 pengő pénzbüntetésre vagy 10 napi elzárásra ítélte el a rendőrbíró, mert az értelmiségi kormánybiztosságon benyújtott kimutatáson nem tüntette fel ügynökeinek napi díját.

Jó forgalmu**hentesüzlet**berendezéssel eladó. **Barátky**
Gyár-utca 31

Alapítási év 1888.

Leitner Márton és FiaiDús választék textil- és divatcikkekben.
Az ország legkiválóbb gyártmányai képviselve
— Pamut-, gyapju- és selyemárak —
Legolesőbb szabott árak

Telefon: 24—15

Ami Erdélynek ujság . . .

Az egymásra találás napjaiban boldogan ismerkedünk. Kölcsonösen sok az új tudnivaló. Így pl. csak most tudta meg Erdély, hogy az Alföldön, az elszakítottág alatt egy olyan kincses gyógyforrást fedeztek fel, mely

sok százezer gyomor, epe- és májbetegségét adta vissza. Orvosi tanács és ellenőrzés mellett 4-6 hetes kúra tartandó e csodáhatású forrásvízzel, a jászkarajenői Mira glaubersós gyógyvízzel.

Időszerű gazdasági útmutató

A visszatért országrészeknek az anyaország gazdasági rendjébe való zökkenésmentes bekapcsolódása

(Kilencedik közlemény.)

A községi eljárás (városi adóhivatal), ha akár az adóösszeírás, akár a házadó kivetése során egy új épületről szerez tudomást, amelyre nézve a tulajdonos a lakhatási engedélyt illetőleg az ideiglenes házadómentességet nem kérte, a tulajdonost mulasztásának pótlására írásban felszólítani köteles. Akár a lakhatási engedély kiadása céljából szükséges szemlével kapcsolatban, akár pedig önállóan tartatták meg a helyszíni szemlé, az a feleltetés előtti állapotnak, valamint annak igazolása végett, hogy az épületet mikor vették használatba, két tanu jelenlétében kell megtartani, akiknek az egyike a községnek (városnak) alkalmazottja, a másik pedig lehetőleg a szomszédos házbirtokos vagy oly érdektelen egyén legyen, aki az ideiglenes adómentesség kérdésének helyes elbírálására irányadó körülményeket közvetlen észleletből pontosan ismeri. Ha valamely városban emelt új bérház a rendkívüli ideiglenes házadómentességekről szóló 1929. XXIX. t. c. alapján engedélyezett rendkívüli ideiglenes házadómentesség kedvezményére tart igényt, a szemle idejéről a m. kir. adóhivatalt, illetőleg a székesfővárosban a kerületi adófelügyelőséget is értesíteni kell és a szemlé rendszert ezen hivatal kiküldöttjének jelenlétében kell megtartani. A kiküldött meg nem jelenése azonban a szemle megtartását nem akadályozza.

(3) A szemléről jegyzőkönyvet (6. sz. minta) kell készíteni. A jegyzőkönyvben szabatosan meg kell jelölni az épület fekvését, az épület határait, térmértékét (az udvarhellyel együtt), az új épületben lévő lakrészek, üzleti helyiségek és melléképületek számát emeletek szerint részletezve, meg kell említeni, hogy az ideiglenes adómentességnek mely esete forog fenn (teljesen új épület, toldalékpítkezés, átalakítás stb.), az építés mikor fejeztett be és az épület mikor vételttel használatba részben vagy egészben, az új vagy toldalékpítkezés, esetleg átalakítás alapján van-e helye ideiglenes adómentességnek s mely törvény alapján. A szemlejegyzőkönyv-nyomatványt az eljáró községnek a községi eljárás (városi adóhivatal) bocsátja rendelkezésre, amelyet e célból a m. kir. adóhivatal köteles a szükséges mennyiségű nyomtatvánnyal ellátni. Ha az eljárásnál a m. kir. adóhivatal közege nincs jelen, abban az esetben a jegyzőkönyvben a jogigény megállapítására vonatkozó kérdőpont (9. pontot) nem szabad kitölteni, mint-hogy ennek az elbírálása a pénzügyi hatóságok hatáskörébe tartozik.

Megnyílt!

Megnyílt!

NAGYARI CIPŐBOLT

Kossuth Lajos utca 5

Minden igénynek megfelelő cipők

**kitünő minőségben
olcsón!**

(4) A jegyzőkönyvet valamennyi közreműködő és a házbirtokos is aláírja. Ha a fél vagy meghatalmazottja megtagadja a jegyzőkönyv aláírását, ez a jegyzőkönyvben megemlíthető. A jegyzőkönyvet az épület vagy épületrész tervrajzával és lakhatási engedély egy példányá-

val a helyszíni szemle megtartását követő 8 napon belül kell határozathozatal végett a m. kir. adóhivatalhoz eljuttatni.

(5) Az engedélyezett ideiglenes házadómentességet a m. kir. adóhivatal községenként (városenként) külön vezetett jegyzékben (7. sz. minta) nyilvántartja. A nyilvántartásba mindenkor be kell vezetni azt is, hogy az ideiglenes adómentesség mely adómentekre terjed ki, nevezetesen csak a házadóra vagy a házadóra és a községi pótdóra is.

(6) Ha valamely újonnan emelt épületre a használatbavételől számított egy éven belül az állandó adómentesség igényeltetik, köteles a m. kir. adóhivatal az illető épületet megillető ideiglenes adómentesség tartamát és terjedelmét is megállapítani és azt nyilvántartani.

(7) Az ideiglenes adómentesség engedélyezésére irányuló kérelmek előterjesztésére a megszábot határidő elmulasztása esetében a házbirtokos, illetőleg törvényes képviselője igazolással élhet, ha kérését el nem hárítható akadály miatt nem adhatta be a megszábot határidőn belül.

(Folytatjuk.)

SZABÓ szállá
BUDAPEST, IV., Egyetem-utca 7

Tiszta. Modern. Olcsó.
Baross Szövetség tagja

Nagyjelentőségű segélynyújtást végez az Erdélyi Szociális Szervezet biharmegyei képvisellete

Pénzsegélyben és egyéb anyagi támogatásban részesülnek a megye községei

Nagyvárad. Saját tud. Rendkívül nagyjelentőségű társadalmi munkát végez a vármegyei házadómentesség Erdélyi Szociális Szervezet biharmegyei képvisellete dr. Kocsis Margit egyetemi tanársegéd, a váradai szociális előadó vezetésével. Lapunk több ízben megemlékezett erről a nálunk eddig ismeretlen támogató akcióról, melynek al-dásos működését valóban nélkülözte az erdélyi magyar lakosság.

A megyei katonai parancsnokság irányítása alatt álló Szociális Szervezet legutóbbi munkálatait az alábbiakban sorolhatjuk fel:

Községről községre . . .

Szalárd község szülő-otthon berendezésének céljaira 3000 pengőt kapott, ugyanott négy szabómester fejenként 700, egy fűszeres 1000 és egy rovidáru kereskedő 500 pengő segélyt kapott kamatmentesen, havi részletekben történő visszafizetési feltétellel.

Derna község november 2-án megkapta a község tejjelátására kiutalt öt tehenet.

Mezőtelegden 60-70 asszony kapott foglalkoztatást perzsaszőnyegek készítésével. A perzsáknak nyersanyagot adnak, munkáért fizetnek és gondoskodnak a készítmények elhelyezéséről. Ugyanitt a kosárfonást is elősegítik s a kukoricahénc összegyűjtésével az iskolás gyermekeket foglalkoztatják. A megmunkált kosarak elhelyezéséről a munkabizottság gondoskodik. November 15-től népkönyha létesül a munkaképtelen öregek és gyermekek ellátására. Az anyagi fedezetet a római katolikus és a református egyházak vezetősége vállalta.

Köröstarján részére egy óvodának megfelelő épületet vásárol a Szociális Szervezet 4000 pengő, visszatérítendő kölcsön formájában.

A székellyhídi papirlemez gyár 10.000 pengőt

kapott arra a célra, hogy a gyárat újra üzembe helyezze s ezáltal 80-100 munkást foglalkoztathasson.

Nagyszalonta társadalmi egyesületeinek anyagi megerősítésére 1600 pengő lett kiutalva. Ebből az összegből fedezik az iskolás gyermekek felruházását. Támogatásban részesül a Nagyszalontán felállítandó népkönyha is.

A vármegye területén utak javítását, patakok szabályozását tervezi a Szociális Szervezet azzal a szándékkal, hogy a munkanélküliséget csökkentse.

Traktorokat osztanak szét a községek között.

Emlétiést tettünk lapunkban arról, hogy a megyében 17 traktort osztanak ki. Ezeknek felosztása a következőképpen történt: 4 db Nagyszalonta, 4 db Marciháza, Inánd, Cséffa és Gyapju községeknek jutott. Egy-egy traktort kaptak: Fugyivásárhely, Várad-Össi, Paptamási, Szalárd, Bihardiószeg, Székelyhid, Vedresábrány és Margitta. Ezekben a községekben a traktorokkal bérszántást végeznek azoknak a gazdáknak a földjén, akik igás állatokkal nem rendelkeznek. A szántás közpénz fizetés ellenében történik, kivéve azokat, akik árvízkarosultak, román telepesbirtokba telepített menekültek, vagy akiknek állatai még nem kerültek vissza a román rekvirálásból, vagy pedig olyan állapotban vannak, hogy azzal mezőgazdasági munkát nem végezhetnek.

A gabonakölcson és ruhasegély igénylések összeírása november 1-én véget ért. A ruhákhoz az anyagot kiszabva küldi a Szociális Szervezet, melyeket váradai munkaerőkkel varrat meg, ezáltal is munkaalkalmat teremtve.

Székelyföldi háziipari, termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezet létesül Csikszeredában

Saját tud. Az Erdélyi Szociális Szervezet kezdeményezésére mozgalom indult egy Székelyföldi Háziipari Termelő, Értékesítő és Fogyasztási Szövetkezet létesítésére, amelynek székhelye Csikszereda lenne. A szövetkezet már helyiségeket is bérelt és a kérdés fontosságát és jelentőségét átérző lelkes hölgyek és férfiak már meg is kezdték a háziipar- és művészettel összefüggő

munkák összehordását. Felkérést küldöttek szét a falvakba a lelkeskedő papsághoz, tanítóikhoz és számitanak a székely vagyongözösségek, vagyis a közbirtokosságok támogatására is. Az önzetlen munkálkodásnak rövidesen meg is lesz az eredménye, különösen idegenforgalmi uton várnak jelentős sikereket ettől a kitünő községi és művészeti, valamint ipari intézménytől.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD, SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 3.

ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30 P, félévre 15 P, egy óra 2.50 Pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekszámlánk száma: 72.301.

Időjárás

Mérsékelt szél, több helyen eső és köd. A hőmérséklet kissé emelkedik.

EGYHÁZZENEI HANGVERSENY A NAGYVÁRADI SZÉKESEGYHÁZBAN. November 17-én délután 4 órakor, a félévszázados múltára visszatérő, 1936. évi országos dalosversenyen első díjat és aranyérmét nyert budapesti „M. Á. V. Törekvés” munkásokból és tisztviselőkből álló 80 tagú férfi kórusa, Jurányi János vezényletével, a nagyváradi Székesegyházban hangversenyt rendez városunk szegényeinek karácsonyi felsegélyezésére. Erre az eseményszámba menő hangversenyre már most felhívjuk a zene és énekkedvelők figyelmét. Részletesebb műsorleírás későbbi eszközünk. Érdeklődni lehet addig is a Szent Vince és az Immaculata intézetben.

* Okleveles tanár rendes és magántanulók felkészítését csoportosan is vállalja; gép- és gyorsírás, könyvelés-levelezés, magyar nyelv és helyesírás órákat ad Beöthy Ödön-utca 42. kapuval szemben.

MEGÁLLAPÍTOTTÁK AZ ÚJ BOR ÁRÁT. Budapestről jelentik (MTI: A Maszobsz a földművelésügyi miniszter hozzájárulásával az intervenció borárakat a következőkben állapította meg: Új bor 9 Malliganfokon alul 9 fillér, 9.1 Malliganfoktól felfelé 10 fillér. Ó-borárak 9 Malliganfokon alul 10 fillér, 9.1 Malliganfoktól felfelé 11 fillér literenként. A Maszobsz ugyanígy állapította meg a minőségi borok árát is, amely a régihez képest szintén emelkedett.

Figyelje Halász Imre
szücs üzletét. Nagyvárad, Színház-u. 4
Ahol olcsón és izlésesen beszerezheti szőrme szükségletét. Pontos kiszolgálás.
Legújabb modellek.

Kultúrelőadás és táncmulatság a Szent József telepen. Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap, november 15-én a Szent József-telepi Kulturházban, a Szent József dalárda délután 5 órai kezdettel táncmulatsággal egybekötött hangversenybemutatót rendez. A műsoron dalárdaszámok, táncszámok, szavaltatok és a Mátvás deák című egyfelvonásos színjáték szerepel. A rendezőség, a punk utján, testvéri magyar szeretettel hívja meg a szép ünnepségre az érdeklődő közönséget.

Szervezik az ipartestületeket belső Erdélyben. Csíkszereda. Saját tud. Az ipartestületek megszervezése az egész Székelyföldön folyamatban van. Amint ismeretes, az ipartestületi intézmény az újabb ipartörvények szerint nagy hatósági hatáskörrel vannak felruházva. Amint értesülünk, az iparügyi miniszteriumnak az az álláspontja, hogy Csík megyében két nagyobb ipartestület létesít: Csíkszereda és Gyergyószentmiklós városok székhellyel. A Csíkszeredaihoz tartozik a felsíki, szépvízi és alsíki járás iparossága, a gyergyószentmiklóséhoz a gyergyói és gyergyótölgyesi járás iparostársadalmi. A korábbi magyar impérium idejében Gyergyóditróban és Gyergyószárhegyen is volt ipartestület, ezek fenntartása azonban nem bizonyos. A kérdést most tanulmányozzák.

A BAROSS-SZÖVETSEG NAGYVÁRADON. A Baross-Szövetség megalakítása iránt megindult mozgalom mind nagyobb körben kelti fel az érdeklődést. Nagyváradra különös súlyt helyeznek a budapesti vezetők, mert Váradot mint neves kereskedővárost a legerősebb vidéki szövetségshelynek szemelték ki. Ezért a megalakuláshoz a szövetség budapesti vezetői nagyobb számmal szándékoznak lejönni, ezt azonban csak egy későbbi időpontban tehetik. Ezért a f. hó 7-ek napjára tervezett szervezési munkát a szövetség itteni leendő tagjai egy későbbi időpontra halasztják. Ennek napját a budapesti vezetőkkel együtt állapítják meg és kellő időben közlik a nagyváradi keresztény magyar társadalommal.

Román tanulók figyelmébe. A nagyváradi m. kir. áll. Baross Gábor kereskedelmi középiskola román tagozata megnyitotta az előadások már rendszeresen folynak. Beiratkozni azonban még mindig lehet. Felhívom tehát azokat a tanulókat, akik eddig valamilyen okból még nem jelentkeztek, hogy okmányaikkal felszerelve jelenjenek meg mielőbb beiratkozás végett. A szükséges okmányok a következők: iskolai bizonyítvány, születési, anyakönyvi kivonat és újraoltási bizonyítvány, születési, anyakönyvi kivonat és újraoltási bizonyítvány. Az igazgató.

Gyümölcsfák, rózsatövek, díszbokrok és fenyőfélék nagy választékban a „Viktória” műkertészetben. Nagyvárad, Balassa-tér 14

SZÜNTELTETIK AZ ÁRPÁD-SIN-AUTÓBUSZ KOLOZSVÁRI FORGALMÁT. A MÁV igazgatósága közli, hogy az igen erős áruforgalom akadálytalan lebonyolításának biztosítása céljából a Budapest Keleti pályaudvarról 18 óra 10 perckor induló és ide 11 óra 59 perckor érkező kolozsvári Árpád gyors sínautóbusz járatok forgalma november 5-től a további intézkedésig szünetel. Utoljára a járat Budapestről november 4-én indult és 5-én érkezik.

A Katolikus Agrárfiújsági Legényegyletek Országos Titkársága gazda-tanfolyamokat rendez Csíksomlyón. Csíkszereda. Saját tud. A KALOT, vagyis a Katolikus Agrárfiújsági Legényegyletek Országos Titkársága azzal kezdte meg székelyföldi működését, hogy folyó évi november 6-3-án kísérleti, 14-16-án pedig gyakorlati rendes tanfolyamot rendez Csíksomlyón. A kísérleti tanfolyamra egy-egy gazdalegényt küld: Csíksomlyó, Delne, Csíkszentmiklós, Szépvíz, Szentmihály, Rákos, Vacsácsi, Madéfalva, Csicsó, Taploca, Csíkszereda, Zsögöd, Csíkszentimre, Kozmás, Csíkszentlélek, Csátószeg, Csíkszentkirály, Menaság, Csíkszentgyörgy, Csíkszentmárton, Csíkszent-simon, Tusnád, Ujtusnád, Kászonújfalú, Kászon-jakabfalva, Nagykászon, Mindszent, Lázárfalva, Esztelnek, Nyujtód, Kézdiszentlélek, Torja községek.

SZÉLHÁMOSOK GARÁZDÁLKODNAK A VÁROSBAN. Nagyvárad. Saját tud. A várad rendőrség bünyügyi osztályához feljelentést adtak be, melyben panaszt emeltek az ellen, hogy egyes emberek hatósági tisztviselőknél mutatják be magukat s a felek lakásain bizonyos szolgálatokat ajánlanak fel. Természetesen céljuk az, hogy ezzel pénzt zsaroljanak. A rendőrség figyelmezteti a közönséget, hogy ne üljön fel az ilyen nyílvánvaló szélhámososságnak, mert magyar hatósági személyek egyetlen esetben sem vesznek el pénzt senkitől szolgálati ügyben. Ha ilyen emberre akadnak, lényei kell igazoló irásait, vagy át kell adni őket az első rendőrszemlél.

90 ezer halálos baleset egy év alatt Amerikában. Newyorkból jelentik: (Reuter.) Most jelent meg az amerikai Vörös Kereszt évkönyve, amelynek előszavát Norman Davis írta meg. Ebben az előszóban fel van sorolva, hogy az Egyesült Államokban egy év alatt 900 ezer halálos baleset történt. Ebből 32 ezer gépkocsibaleset áldozat. A balesetek következtében 8 millió ember sebesült meg.

BUDAPEST

világhírű gyógyfürdőbe erdélyi testvéreinket szeretettel várjuk. Olcsó téli átalánykurák. Felvilágosítást ad a

Gyógyhelyi Bizottság
Budapest, Vigadó-tér 3

Háromszázötven növendéke van a csíkszeredai főgimnáziumnak. Saját tud. A felszabadulás minden téren érezteti hatását. A leszegényített, mindenétől kifosztott székelyek hatalmas erőfeszítéseket tesznek abban a tekintetben, hogy gyermekeiket — mint valamikor hajdanában — iskoláztassák és úgy a társadalom, mint a magyar hazáért hasznos, kulturált tagjává tegyék. Háromszázötven székely diák iratkozott be a messzeföldön híres főgimnáziumunkba, mely létszám több mint száz tanuló létszám gyarapodását jelenti. Papp János főgimn. igazgatónak és dr. Csipak Lajos kanonok, szeminaryumi régensnek, valamint lelkes munkatársainak: a tanároknak meggyűlt a gondjuk, azonban kész örömmel, mély hazafias és vallásos, jövőbelátó őzszéssel vállalták a munkátöbbletet és nagy felelősséget, mert tudják, hogy a szebb és boldogabb magyar jövő utját készítik elő.

LAPAKVIZITÓRÖKET fixfizetéssel vagy magas jutalékkal felvesz a Magyar Lapok kiadóhivatala.

VAJDÁNAK, JORGÁNAK ÉS POP VALÉRNAK IS KI KELL MUTATNIA VAGYONÁNA EREDETÉT. Bukarestből jelentik: A román hivatalos lap további 95 ismert politikus nevét sorolja fel, akiknek ki kell mutatniuk hivatalos tevékenységük legutóbbi tíz esztendeje alatt szerzett vagyonuk eredetét. A legismertebbek e román közéleti szereplők között: Argefoianu, Conicov, Ionescu-Sisesti, Jorga, Urdareanu, Vajda-Voevod és Pop Valér.

Minden csütörtökön este

flecken és erdélyi fatányéros, vargabéles a Kispipában

Franciaországban bevezették a szappanjegyet. Vichyből jelentik: (Havas.) Az állampolgárságot felülvizsgáló bizottság 500 egyén francia állampolgárságtól való megfosztását indítványozta. — Ezeknek nagyrésze középeurópai zsidó emigráns és politikai agitátor. Egyébként a francia kormány a zsrirhiány miatt elrendelte a szappanjegy bevezetését. Ezentul mindenki havonta százgrammos pipereszappant, agy 75 grammos háziszappant vagy egy kiló lugot kap. (MTI)

A kététes esőzés után gyorsított menetben folynak az utcarendezési munkálatok. Nagyvárad. Saját tud. A közel két hétig tartó állandó esőzések megakadályozták a nagyszabású városi utcarendezést s igen sok munkát kell újra kezdeni emiatt. A Bányasoron ennek dacára nagymértékben haladnak előre a munkálatok. A 2-es utcában most fejezték be a vízlevezető és fögyűjtő csatornázást, a folyókák kövezését és járdaszegélyezéseket. Az 5-ös utcában — mely 800 méter hosszúságban öleli körül a Széllősi-rét utcáit, a földmunkálatok készen vannak, csak a kavicsozás maradt hátra. A 4-es és 6-os utcákban most folynak a munkálatok. Az elhanyagolt utcákra jellemző példa, hogy a 4-es és 2-es utcák között valóságos tó keletkezett, járni csak a falak mellett lehetséges. Ezt az összegyűlt vizet is rövidesen levezetik és feltöltik. Folyamatban van a 9-es utca rendezése, valamint a Popa György-utcáé is, mely a Pecén túl a velencei állomás járhatatlan. A Veres Balázs-utca feltöltése elkezdült.

Apolló Mozgó

Ma csütörtökön indul a szépség, fiatalság, zene és humor filmjével

Kitty és a világkonferencia

Főszerepben: Paul Hörbiger.

Uj világhíradók

Dorian Filmszínház

A legragyogóbb magyar vigjáték:

Garzonlakás kiadó

Szereplők: Turay Ida, Simor Erzsé, Rajnay Gábor, Pataky Jenő, Makláry Zoltán és Latabár

Legújabb magyar és világhíradók

SPORT

A birkozósport időszerű kérdéseit tárgyalta az erdélyi értekezlet

Szőnyeget, mezt és cipőt juttat az OTT az erdélyi sportegyesületeknek. Decemberben Nagyváradon: Erdély—Magyar válogatott birkozó-találkozó

Nagyvárad. Saját tud. Mint már megírtuk, a birkozószövetség elnöke, vitéz Kossuth Ferenc és a szövetségi kapitány, dr. Papp László megérkeztek Nagyváradra.

A Törökves külön termében tartották meg az erdélyi értekezletet vitéz dr. Kossuth Ferenc elnöklése alatt.

A kolozsvári K. M. S. C. 4. dr. Deutsek Géza, Marosvásárhelyi, Csikszereadát, Gyergyószentmiklóst, Szászregent, Udvarhelyt, Székelykeresztúrt és Kézdivásárhelyt pedig dr. Kakucs András tanár képviselte. A szatmári Törökves Bócsy Ferencet küldte ki, míg a nagyváradai Törökvest Daróczy Lajos elnök, Farkas Sándor főtitkár és Mansberger Gusztáv szakosztályvezető képviselték.

Vitéz dr. Kossuth Ferenc meleg szavakkal üdvözölte a küldötteket és a visszatérés feletti örömet fejezte ki a szövetség nevében. Majd ismertette az értekezlet célját, amely elsősorban a birkozósport fellendítését, az erdélyi egyesületek megszervezését, a szövetség kebelén belül és az egyesületek anyagi megsegítését mozdítaná elő. Kérte a jelenlevőket, terjeszték elő kívánásaikat, sérelmeiket és javaslataikat az erdélyi birkozósportra vonatkozólag.

Dr. Papp László szövetségi kapitány az erdélyi birkozó létszámát, a birkozó helyiségek kérdését és a birkozó szőnyegek mai állapotát kívánja tisztázni, hogy az esetleges hiányokat a szövetség támogatásával pótolni lehessen.

Dr. Kakucs András marosvásárhelyi, dr. Deutsek Géza kolozsvári, Mansberger Gusztáv a nagyváradai helyzetet ismertetik, mely csaknem egybehangzó, vagyis a legsürgősebb kérdés a szőnyegek, dresszek és cipők rendbehozatala, illetve pótlása. Kéri propaganda-versenyek tartását minden városban.

Vitéz dr. Kossuth Ferenc ígéretet tesz, hogy az összes sérelmeket az OTT útján azonnal orvosoltatni fogja és az anyagi támogatást minden egyesület megkapja szőnyegek, dresszek, cipők stb. ajándékozásának formájában. Megígéri, hogy december 14—15-re lehozza Nagyváradra a magyar válogatott birkozóárdát, melynek ellenfele Erdély válogatott birkozóárdája lenne. A verseny bevételét teljes egészében a váradai Törökves birkozó szakosztályának juttatnák.

Daróczy Kiss Lajos, a Törökves elnöke hálás köszönetét fejezi ki a szövetség kiküldötteinek a gyors segítségért, hogy a hosszú elnyomatás után ismét talpra állhatunk és igéri, hogy minden lehető el fogunk követni, hogy hasznos tagjává válhassunk a magyar birkozósportnak. Köszönetét fejezi ki az itteni értekezlet megtartásáért és a magyar válogatott birkozóárdára decemberi versenyéért.

Vitéz dr. Kossuth Ferenc szövetségi elnök a szebb jövőért való munkálkodás jelszavával zárta be a nagyfontosságú erdélyi értekezletet.

A NAC belső hármasa játszik a csütörtöki válogatott edzésen

Nagyvárad. Saját tud. Hétfőn este telefon-értesítés érkezett a NAC-Oltthonba a labdarugószövetségtől. Kérték, hogy Bodola, Sárvári, Kovács és Juhász szerdán délelőtt feltétlenül induljanak el Váradról, hogy a csütörtöki válogatott edzésen pihenten vehessenek részt. Budapesten az állomásnál Molnár Náci edző várja a fiukat, akiket a Parlament-penzióban helyeznek el. A fiúk pénteken reggel jönnek vissza Váradra.

A négy NAC-játékos az értesítés értelmében szerdán délelőtt a 11.40-es gyorsal elutazott Budapestre.

Budapestről jelentik: Vitéz Ginzery Dénes szövetségi kapitány a Ferencváros három játékosának: Polgárnak, Lázárnak és Sárosi dr. nak felmentést adott a csütörtöki edzőmérkőzés alól. Pótlólag Balogh I.-et tette be a keretbe, Polgárt Juhász helyettesíti a középfedezet helyén, Sárosi dr. helyett pedig az egyik nagyváradai csatár játszik.

Legújabb budapesti jelentés szerint azonban valószínű, hogy az egész 2x30 perces edzés alatt a Kovács—Sárvári—Bodola belsőhármas játszik.

A válogatott edzést csütörtök délután 3 órakor tartják meg az Elektromos-pályán. Utána a szövetségi kapitány megbeszélést tart a válogatott jelöltekkel. Tisztázni akarja azt a kérdést is, hogy a játékosok vállalják-e a Stuttgart—Barcelona repülőutat.

Három nagyváradai játékos a NB heti legjobb tizenegyében

Nagyvárad. Saját tud. A budapesti Nemzeti Sport minden héten közli a bajnoki forduló során legjobb teljesítményt felmutató játékosokból összeállított „11”-et és a tartalécsapatot. A Nemzeti Bajnokság 11 legjobbjáról így ír:

„A legjobb csapatteljesítménnyel a NAC rukkolt ki. Nagybányán biztosan győzött a kolozsvári csoport rangadóján. Különösen a Kovács—Sárvári—Spielmann—Bodola belsőhármast tüntette ki magát. Természetesen helyet kaptak a két csapatban.”

Az első csapatban benne van a három csatár, míg a tartalécsapatban Szurgyi kapott helyet. Kolozsvárról három csatár került be a tartalécsapathoz: Tóth és Dobay szélsők és Lukács középsatár, mindhárman KAC játékosok.

Az összeállítást figyelve csak azon csodálkozunk, hogy teljesen elfelejtkeztek Juhászról, aki pedig hétről-hétre a mezőny legjobbjai és Deményről, akinél kevés jobb balfedezet fut jelenleg Magyarországon.

Farkas Sándor a Törökves főtitkára. Nagyvárad. Saját tud. A munkáscsapat főtitkári üzenőinek intézését a közgyűlés megtartásáig Farkas Sándor vette át. Farkas Sándor ismert sportember és régebben tevékeny részt vett az egyesület vezetésében. Reméljük, hogy a régi munkaköve új szint és életet kölcsönöz a Törökvesnek.

76 és olcsó is
a Darmol hashajtó. Beváltja, amit ígér. Nincs vele kényelmetlenség, bajlódás, teafozás, keserű ízű anyagok nyelése, Kítűnő ízű hashajtó a **DARMOL**
Már 14 fillérről is minden gyógyszertárban kapható.

Emlékezzünk...

1915. november 5. A volt kolozsvári 21. honvéd gyalogezredbeli Pokorny István zászlós a Buczacz környéki Siemikowce községért vívott elkeseredett harcokban, szakaszát rohamról-rohamra vezette és mindenütt elsőnek tört be az ellenség állásába. Heves kézigranátárcsban megrendítette az ellenséget és súlyos veszteséget okozva, több mint 500 orosz foglyot ejtett.

Bátor és elszánt fellépésével csapataink győzelmét biztosította.

Kiválóan vitéz magatartásáért az arany vitézségi éremmel tüntették ki.

1706. november 6. Béri Balogh Ádám ezredes, a kurucvilág egyik legkimagaslóbb alakja a győrvári ütközetben, 1706 november 6-án, Heiszter generális csapatai ellen kiváló személyes hősiességről és vitézségről tett tanúságot. Béri Balogh Ádám a rohamozó oszlopok élén mindennütt ott van, ahol legnagyobb a veszély. Fején már három sebből vérzik. Lovát kilőtték alóla, gyalog küzd tovább, intézkedik, lelkesít és magával ragad mindenkit: mintha nem is anyja szülte volna. Az ütközetben Heiszternek minden ágyuja, tábornokere a kurucok kezébe jut, 300 embere elesik.

Béri Balogh Ádám később vértanu halált halt. 1711 február 6-án hullott feje a porba a győrvári csata legendás hősének, akit a császári haditörvényszék ítél halálra. Megtestesülése volt a megalkuvást nem ismerő honszeretnek, a puritán becsületnek és a nemzet szabadságához ragaszkodó izzó magyar fajszeretnek.

Üveg-, porcellán-, alpaccaevőeszközök, kávéházi- és éttermi berendezéséhez szükséges edények és kereskedők részére a legolcsóbban beszerezhető **Komlós Testvérek** Nagyvárad (Zöldfa) Hlatky Endre-u. 13. — Telefon 13-72

A Magyar Nemzeti Bank hivatalos árjegyzései:

1940. november 5-én:

Külföldi pénznemek	Pérez	Aru
Kanadai dollár	250.—	300.—
Dinar	7.60	7.90
Dollár U. S. A.	345.—	350.—
Cseh-Morva-Protectorátusi korona	11.45	11.80
Szlovák korona	11.55	11.90
Leu	3.20	3.40
Lira	17.40	17.90
Svájc frank	79.50	80.50
Svéd korona	81.70	82.70
Külföldi kifizetések		
Athén	3,02 ^{1/2}	3,05 ^{1/2}
Belgrád	7.82	7.88
Berlin	135.70	136.70
Pozsony	11.79	11.93
Bukarest	3.41	3.44
Istanbul	268.—	271.—
London	13.83	13.99
Milánó	17.66	17.8864
Newyork	344.10	347.10
Prága	11.79	11.93
Szófia	4.11	4.15
Stockholm	82.—	82.80
Zürich	79.80	80.60

Kedvezményes leu-árfolyamok:

Külföldi pénznemek	Vételi árfolyam leuban
Dollár U. S. A.	211.65
Lira	9.50
Svájc frank	48.75
Külföldi kifizetések	
London	851.80
Milánó	9.50
Newyork	211.65
Zürich	48.75

Kétszáz szegedi Kolping-fiu érkezik vasárnap Nagyváradra

Nagyvárad. Saját tud. A Katolikus Legényegylet elmúlt vasárnapi színházi előadása kapcsán s korábbi lapszámainkban már hírt adtunk arról, hogy november 10-én egész napra szóló szép ünnepség fog lezajlani a Katolikus Legényegylet rendezésében. A szegedi katolikus legényegyletek ugyanis gyönyörű kivitelű emlékszólót ajánlottak föl a sokat szenvedett nagyváradai testvéregyesületnek s az zászlót vasárnap, november 10-én hozzák el. A zászlóavatás, illetve zászlóátvétel bensőséges ünnepség keretében fog megtörténni. Az elmúlt nap itt járt már a szegediek küldöttje, aki bejelentette, hogy Szegedről mintegy 200 főnyi legényegyleti tag érkezik vasárnap a zászlóval. Az ünnepség rendezősége teljes felkészültséggel dolgozik az előkészítés nagy munkáján, valamint a műsor összeállításán. A teljes műsor ismertetésére s az ünnepséggel kapcsolatos hírekre közelebbi számainkban még visszatérünk.

Kétmillió olcsó hitelt kérik az erdélyi szállodák modernizálására

Budapestről jelentik: A magyar idegen- és vendégforgalom hivatalos szerveinek vezetői nagy szeretettel, alapos munkával készülnek arra, hogy Erdélyt bekapcsolják a magyar idegen- és vendégforgalom hálózatába. Prominens szakembereink, mint ismeretes, tanulmányutakat tettek a felszabadult Kelet-Magyarországon és Észak-Erdélyben s alaposan előkészített tervezeteket dolgoznak ki az erdélyi forgalom fellendítésére. A tanulmányúton, amint azt az Országjárás is jelentette, résztvett Karafiáth Jenő főpolgármester, mint a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi Bizottság elnöke, Cál László, az Országos Magyar Idegenforgalmi Hivatal vezetője, Veress Gábor, az IBUSZ alnölk-vezérigazgatója és mások.

Megállapítást nyert, hogy az erdélyi fürdők több vendég befogadására alkalmasak, mint balatoni fürdőhelyeink, de Erdély üdülő-, fürdő- és gyógyhelyeinek fejlődése csak akkor remélhető, ha a vasút- és úthálózat kibővítése mellett megfelelő anyagi erők is rendelkezésre állnak a fürdő- és üdülöhelyek modernizálására.

A magyar kormány, az új költségvetésből kitűnően is, elsődendő feladatának tudja Erdély vasút- és úthálózatának helyrehozását, továbbépitését s kétségtelen, hogy továbbmenő áldozatokra is képes. Foglalkozik a kérdéssel egyébként a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara vezetősége is, amely már memorandumot is intézett a kormányhoz. A Kamara felterjesztése odairányul, hogy a kormány kétmillió pengős keretben adjon olcsó hiteleket azoknak a szálloda- és panziótulajdonosoknak, akik idegen- és vendégforgalmi szempontból nélkülözhetetlen objektumaikat modernizálni, szépíteni, bővíteni kívánják.

Jobbat szív, kevesebbet költ, ha

Senator

papirba
sodor, vagy tölt!

Görög városok és szigetek, amelyek az olasz-görög háború- ban fontossággal bírnak

Athén. Görögország fővárosa, amely már a Kr. e. második században is élénk, lakott hely volt. A modern Athén gyors iramban fejlődött nagy várossá, előnyös elhelyezkedése révén, amelynek jelentőségét köszönhette mindenkor. Míg 1836-ban csak 14.900 lakosa volt, 1896-ban már 111.500, 1920-ban 285.400 és 1928-ban 452.919 lakost számlált. Egyetemén kívül világhírűek múzeumi, főleg az akropoliszi múzeum. Régi, a fővárostól 5 km-re fekvő kikötőjét, Pireuszt teljesen modernizálták s a Földközi-tenger egyik legélénkebb forgalmú kikötője lett. Athén egyébként Görögország kereskedelmének és iparának is központja s élénk forgalmával felveheti a versenyt bármelyik európai fővárossal. A város felett a régi Athén nagyságát hirdető Akropolisz romjai láthatók ma is.

Korfu. Görögország legészakibb fekvésű, de egyik legszebb szigete, a jóni tengerben. Csodálatosan szép, óriási olajfaerdői mellett bőségesen termő szőlőültetvénye, delgyümölcs termelő kertek sokasodnak. A sziget maga mindössze 586 négyzetkilométer, de kitűnő közúthálózat köti össze az egyes partokat

a sziget fővárosával, Korfuval, amelynek a legutóbbi népszámlálás szerint 34.193 lakosa volt. A sziget kikötőjének különösen Olaszországgal volt élénk forgalma. Korfutól délre van az ó-

76 és olcsó is

a DARMOL-hashajtó. Beváltja, amit ígér. Nincs vele kényelmetlenség, bajlás, teafőzés, keserűízű anyagok nyelése. Kitűnő ízű hashajtó a

Már 14 fillérrel minden gyógyszertárban kapható. **DARMOL**

korból híres Achilleion, amely 1907-től II. Vilmos német császár tulajdona volt. A sziget és fővárosa Kr. e. 734-ben görög gyarmat volt, 229-től a római birodalomhoz tartozott. Az újkorban a velencétek birtoka volt, majd a törököké. 1863-tól ismét a görögök bírták. parancsnokság talált Korfun menhelyet. 1938-ban 1916-17-ben a szerb kormányzat és hadsereg pedig — átmenetileg — olasz megszállás alatt állt.

Patrasz. Görögország egyik legnagyobb kikötővárosa a patraszi öbölben. Bor, mazsola, dohány és olajkivitele jelentékeny. A római császárság idején az olaszországi forgalomban igen nagy szerepe volt. Jelenleg hetvenezer lakosa van.

Leukasz a Korfu görög namzoszhoz tartozó jóni sziget, az artai öböl déli bejáratánál. Területe 285 négyzetkilométer. Mészakőhegyek vonulnak át a szigeten, melyek között, a Ducato-foknál áll a legendás leukasz szikla, amelyen Apolló temploma emelkedett. Az ógörögök idején igen jelentős hely volt. A sziget többi része rendkívül termékeny, olajfák, szőlőültetvények tarkítják. A sziget végében középkori erősség emelkedik, amelyet az utóbbi időkben modernizáltak.

Ithaka is a jóni tenger egyik érdekes szigete, a Leukasz-szigettől délre s a mostani háborúban nagy szerep várható rá, bár mindössze 93 négyzetkilométer s 9000 lakosa van. A sziget neve Homerosz révén vált híressé, mint Odyszeusz hazája.

Márkás, minőségi

írógépet

jótállással, még rövid ideig régi áron, kedvező fizetési feltételek mellett is kaphat. — Vételkötelezettség nélkül díjtalanul bemutatjuk egész Bihar- és Szatmármegye területén, kérjük szives meghívását az alkalmas időpont megjelölésével. — Levélcím:

Nagyvárad 1, Postafiók 160

SZÍNHÁZ

A Színművészeti Kamara elnökének intézkedésére a színész-himnuszt ünnepélyes külsőségek között legelőször Kolozsváron mutatják be

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári Nemzeti Színház igazgatósága külön meghívókat küldött szét a felszabadult Kolozsvár első magyar operaelőadásaira, amelyen a budapesti m. kir. Operaház legkiválóbb művészei fognak szerepelni. Nagy ünnepe ez az esemény a kolozsvári színháznak, de nagy ünnepe az egész erdélyi magyarságnak is, — mondja a meghívó szövege. Az első ünnepélyes operaelőadás november 11-én, hétfőn lesz és azon a „Rigoletto” kerül színpadra, Palló Imre, Laczó István, Gyurkovics Mária, Sándor Mária és Vitéz Tibor felléptével. A második estén, november hó 12-én kedden a „Tosca” szerepel a műsoron, Walter Rózsi, Lendvay Andor, Laczó István és Vitéz Tibor felléptével.

A két ünnepi este jelentőségét emeli az a körülmény is, hogy a nyitány előtt fog felhangzani a magyar színeszek himnusza, a Petőfi által írt „Színészdal”, amelyet Beder Sándor, a székeszék színművészeti Kamara elnöke a legnagyobb örömmel rendelkezett úgy, hogy Beder Sándor óhajára éppen Kolozsvá-

ron — ahol 150 évvel ezelőtt a legelső állandó magyar színház megnyitotta kapuit és ahol az idegen elnyomatás alatt az erdélyi magyar újságírás hőskorában kisebbségi újságíró volt a zeneszerző — csendüljön fel először a magyar színészek himnusza:

1. Minden művészetek
Fején a korona,
A mi művészetünk
Ellen ki mondana?

Mi szép, mi szép, mi szép
A mi feladatunk!
Legyünk büszkék reá,
Hogy színészek vagyunk!

2. Mienk a hatalom

Az emberszív felett:

Idézni egyaránt

Mosoly, vagy könnyeket,

Mi szép, mi szép, mi szép

A mi feladatunk!

Legyünk büszkék reá,

Hogy színészek vagyunk!

Az ünneplő Szigligeti Színház

Csütörtökön este 8 órakor nagy ünnepi díszelőadással nyílik meg az újra magyar Szigligeti-színház, mely alkalommal a Himnuszt és az üdvözlőbeszédet után színpadra kerül az *Erzsébet* című daljáték.

Petőfi Sándor „Szeptember végén” című versét zenésítette meg Huszka Jenő és az egyik gyöngyszeme az *Erzsébet* partitúrájának, amelyet a hájos Jurik Ica énekel.

A békeidőkre emlékeztető előadásban hozza ki a színház operettgyűjtése ezt a gyönyörű daljátékot, amelyet Tihanyi Vilmos, a fővárosi rendező szakavatott keze irányít. Ejt nap-pallá téve folynak a színpadon a próbák az *Erzsébet*-ből, valamint lázas munka folyik úgy a festő- mint a szabóműhelyekben is, ahol készítik az új díszleteket a szabóműhelyekben is, ahol készítik az új díszleteket és ruhákat. A próbák már teljes zenekarral folynak, Szathmáry Endre karnagy vezényletével.

A budapesti *Erzsébet*-szobor pontos mása jelenik meg a színpadon az *Erzsébet* csütörtöki előadásán.

Erzsébet királynét Sivó Mária játssa. Hosszú tanulmányozás előzte meg a művésznek a rádió által közvetített „Pusztai szerenád” és „Pozsonyi lakodalom” című operettek főszereplője volt.

Az *Erzsébet* leghatásosabb jelenete D. Kovács József énekszáma. Ez a gyönyörű hangú éneke mindenkit meghódít a.

„Mi nem várunk, eleget vártunk,
Ha hívják majd a Kárpátok,
Mind haza találunk...”

c. dalával, amelyet a fővárosban percekig tartó taps jutalmazott.

D. Kovács Józsefet nem kell külön bemutatnunk, a Fővárosi Operettszínház volt tagja, a rádió által közvetített „Pusztai szerenád” és „Pozsonyi lakodalom” című operettek főszereplője volt.

Komlós Juci a legfiatalabb fővárosi szubrett, aki szintén egyik főszerepét játssa az *Erzsébet*-nek. Kamárás Gyula, a Vígyszínház tagja, valamint Nagyvárad régi kedvencei, T. Pogány Janka, Körössy Juci ismét a közönség elé lépnek. Nagy Ferenc, a remek táncos-komikus, továbbá R. Horváth Mici egészíti ki a női együttest. Míg a férfiak közül Berengh Béla, Róna Dezső, Pálffy György, Barsy, Lendvay, Solti és Odray játsszák a főbb szerepeket. Az *Erzsébet* csütörtöki, valamint péntek,

szombat, vasárnap d. u. 5 és estj 9 óras és hétfő esti előadásai a színházi év legnagyobb szenzációi lesznek.

Arcáhiadetek

Szavanként 10 fillér, állást keresőknek 25% kedvezmény

Allást keres

Házvezetőnőnek

menne feltétlen megbízható, munkaszerető, középkorú jobb nő, kimondottan idősebb házaspárhoz, vagy idősebb urhoz. Címet a kiadóba.

Keresztény

fiatal uriaszony kezdő minőségben, lehetőleg vidéki irodában, alkalmazást keres. Fodor Alice, Nagyvárad, Nilgesztelep, volt Sinaia-u. 29.

Lakás

Kiadók

2, 3 és 4 szobás hallos, modern lakások. Nagyvárad, Hitler Adolf-utca 24. Telefon 11-04.

Ügyvédnek, orvosnak, garcon embernek nagy-szerű kétszobás, fürdőszobás, külön épületben levő lakás törvényeszköz közelében azonnalra kiadó. — Ugyanott főépületben különbejárattal szoba is kapható, mely irodának kiválóan alkalmas. Fentiek külön, külön is kiadók. Ritoók Zsigmond-utca 6-a.

Butorozott szoba

két személyre teljes ellátással, fürdő szoba használatlaltal kiadó. — Kossuth Lajos-u. 14.

Butorozott,

elegáns garzon lakást keresek központban, katonatisztnak. Címet a kiadóhivatalba.

2 és 3 szobás

lakások kiadók. Lukács György-utca. — Ertekezni dr Dévald iroda. Telefon 24-94.

Adás-vétel

Egy mély

sötétkék gyerekkocsi, 2 nagy káposztás hordó, 1 vaskályha eladó. — Rác János-utca 27.

Juh-

és tehénsajt (gomolyát), vaj, legmagasabb napi árban átvesz Biró Turózeum, Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 9. szám.

A 281/10. munkásszázad részére vennék 1 db burgonyafüllesztőt és egy használt 10 kg súlyu mérleget. Cím Össztelep, Egyes-utca 33.

Hülélféle

Betársulna,

üzletet átvenne öskezestény 50 ezer pengővel. „Fekete”, Nagy Sándor-u. 4. (emeleten.)

Stingl zongora

bérbeadó. Ertekezni a Kispipában.

Heti műsor:

November 7. csütörtök este 8 óra: **Ünneplő megnyitói előadás.** 1. Himnuszt. 2. Dr Farkas István bevezető beszéde. 3. H. Csighy Ella énekszáma. 4. Dr Agyagfalvi-Hegyi István verselése. 5. **Erzsébet.** Huszka Jenő és Szilágyi László óriási sikeres operettje. Tihanyi Vilmos rendezésében. Szathmáry Endre dirigálásával. Főszerepben: Si-

Frenczel Sándor üvegcsiszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Épület üvegezés
Képkerekezés

Nagyvárad, Szt.-János utca 44
Telefon: 19-13

vó Mária, Jurik Julesi, Jurik Ica, Komlós Juci, T. Pogány Janka, Körössy Juci, Horváth Mici, Kamárán Gyula, D. Kovács József, Nagy Ferenc, Pálffy György, Berengh Béla, Róna Dezső, Barsi Béla, Solti Miklós, Odray, stb. Bérletszünetben.

Péntek este 8 órakor: **Erzsébet.** A bérletben. Szombat délután fél 6 órakor: **Erzsébet.** Szombat este 9 órakor: **Nagy Izabella és dr Palló Imre ünnepi magyar dalesttje.** Zongorakísérettel és cigányzenekarral. Zongorán kísér: Szathmáry Endre, közreműködik Kolozsvári Körössy Bandi cigányzenekarával. Olcsó koncert helyárrakkal.

Vasárnap délután 5 órakor: **Erzsébet.** Vasárnap este 9 órakor: **Erzsébet.**

Hétfő este 8 órakor: **Erzsébet.** B. bérletben. **Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház elővételi pénztáránál.**

A nagyváradai mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: **KITTY ÉS A VILAGKONFERENCIA**
BELVÁROSI: **ÉVFORDULÓ.**
DORIAN: **GARZON LAKAS.**

Akik

magánházat, bérházat vagy bármilyen ingatlant eladni, venni akarnak, forduljanak bizalommal Popovics irodához, Szent János-u. 6.

Keresztény

betársulhat: Trafikba, vendéglőbe, ahol 100 személyes felszerelés meg van. Holttőke befektetés nélküli biztos nagy jövedelmű üzletbe. Szükséges tőkék 2000—10.000 pengőig. „Fekete” közvetítő iroda, Nagy Sándor-utca 4 (emeleten.)

Fűszerüzletbe,

amely központi fekvésű, nagyforgalmu régi üzlet — keresztény szakember társ, vagy óvadékképes üzletvezető kerestetik. Jelentkezés Fleischer Béla ügyvédnél, Hittelbank.

Villámzár

javítás Singer műszerész, gépjavitó műhelyben. Szilágyi Dezső-utca 6.

Butor puccolást

szakszerűen vállalok. Telefonhívásra jövök. Balogh István. Telefon 13-55.

Iratok

fordítását és másolását hitelesítette gyorsan eszközli „Express” ügynökség, Nagyvárad, Széchenyi-tér 12.

Kötött,

horgolt ágykabátok, gyermekruhák, fejkötők, sálak raktáron. Gyönyörűen javítok szvettért, stb-it. Harisnyatálpálás, szemzedés, kesztyűjavítás Bodánénál, Kossuth-u. 16. Közimunkauzet.

INGATLANT

venni, eladni, cserélni akar, forduljon dr Simonyi ingatlanforgalmi irodához, Nagyvárad, Rákóczi-ut 2.

Szemess tánciskolában új táncanfolyam nyílik. Beiratkozni minden este 7 órától az iskolában.

Allást nyec

Cipőüzletbe

keresztény segédek és kiszolgálókat, jó fizetéssel felveszünk. Fizetési igények megjelölésével — írásbeli ajánlatokat kérünk. — Cím a kiadóban.

Elveszett

Elveszett

egy Kovács Ferenc névre szóló személyazonosságú igazolvány több más fontos iratokkal együtt. Becsületes megtaláló kértik adja le — illő jutalom ellenében — London-u. 12. szám alá.

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda Rt

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: **Dr Paál Árpád Dr Scheffler Ferenc**
a Szent László-nyomdát igazgatója